

L.L.T.B Afdeling Tungelroy

Door Paul Lammeretz

december 2015

Bronnen:

Gemeentearchief Weert

Honderd jaar goed boeren Henk Tillemans 1990

RHCL Maastricht

Fotoarchief erfgoed Tungelroy

Krantenarchief Weert

Magazijn LLTB Afdeling Tungelroy

De oprichting

De L.L.T.B Afdeling Tungelroy, ook wel de boerenbond Tungelroy genoemd kreeg een definitief bestuur op zondag 21 maart 1897. Daarvoor was er al een boerenbond, maar om onduidelijke redenen zijn de notulen hiervan niet beschikbaar. Dus de werkelijke oprichtingsdatum zal in nevelen gehuld blijven. Wij gaan uit van 21 maart 1897. In een paardenstal bij de familie Pleunis werd er begonnen (Jöänke). Dit was natuurlijk kleinschalig en erg eenvoudig met de verkoop van kokoskoeken (vermengd met veevoer).

Het bestuur in 1897 bestond uit:

Godefridus Koppen (1859-1934, president)

Mathieu Heijmans (Penningmeester)

Adrianus Pleunis (1856-1937, secretaris)

Wijkmeesters:

P. van Geleuken

H. Niessen

De bond telt dan ruim 40 leden.

In een artikel uit 1953 staat omschreven dat de Boerenbond startte met 71 leden. Twee waren er in 1953 nog van in leven:

Hallefers Jannus en C. Bongers. De aankoop in de eerste jaren bestond hoofdzakelijk uit zemelen, grind- gries en tarwemeel. Dit werd in eerste instantie opgeslagen bij Pleunis, later bij Petit. In 1920 kwam er een kunstmestloods en later het magazijn. In het boekjaar 1951-1952 werd een omzet gehaald van 1.381.220 kg voor een bedrag van f 226.446,69.

(Bron: 12-06-1953 Gouden Feest Boerenleenbank en Bond)

In 1916 werd door Nelis Pleunis een aanvraag ingediend voor de bouw van een magazijn van de boerenbond aan de Tuurkesweg. In hetzelfde jaar werd de bouwvergunning goedgekeurd en kon men het magazijn bouwen. Dit gebouw was ongeveer 7 m bij 7 meter.

Op het terrein van de boerenbond was ook de wisselplaats van de tram, dus het was erg goed gelegen. Zaakvoerder in de boerenbond werd Perjan Smeets.

Het huidige gebouw is in meerdere keren gebouwd en kwam in 1937 gereed. Omdat in 1935-1936 de weg van Weert naar Stramproy werd doorgetrokken werd een stuk van de boerenbond onteigent, evenals stukken grond van Koppen, Kluskens en Kuppens, die hier allen niet blij mee waren.

In 1915 had de Boerenbond Tungelroy al meer dan 100 leden:

Brief . - Mededeling aan Ministerie van Landbouw in Den Haag dat, binnen de Gemeente, op het gehucht Tungelroy een afzonderlijke afdeling van de Boerenbond bestaat. Met circa 100 leden, en de voorzitter is Godfried Koppen, landbouwer. Deze heeft hulp verzocht om van de regering een wagon 'La Plata' mais, ad fl. 190,00 te mogen kopen. De noodzakelijkheid hiervan wordt door de Burgemeester gesteund. (05-01-1915)

Brief . - Bericht aan de Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel te Den Haag dat door de Boerenbond Tungelroy het verzoek is gedaan voor 14 dagen 1.600 kilogram bloem te mogen ontvangen via Gebroeders van de Venne (05-10-1916)

Samenvatting Notulen

Op 2 april 1934 spoort de nieuwe president, Jacobus Moonen, jonge boeren aan om lid te worden. "Dat dit vooral in deze crisistijd van groot belang is zich zoo krachtig mogelijk te organiseren en lid te worden van deze instelling." Hij herdenkt Godefridus Koppen. Verder valt het besluit om de volgende algemene vergadering te houden op zondag 8 juni 1934 in de Piuszaal, direct na het lof. (Bedoelde Piuszaal ligt naast de kerk; zij brandde in de oorlog af). Op 4 juni 1934 bereidt het bestuur deze vergadering voor en komt men tot een winstdeling als volgt: 1% in contanten, 1% wordt bijgeschreven op het ledenkapitaal en 1% gaat naar reserve. Op 16 maart 1935 is er een algemene vergadering waarin rekening en balans over 1935 worden goedgekeurd en er enige mededelingen worden gedaan aangaande de crisismaatregelen en de uitstaande steungelden van rogge. Op 4 september 1935 stelt de heer André Neijnens voor, om elke maand een bestuursvergadering te houden. Men besluit om elke eerste woensdag van de maand een bestuursvergadering te houden en elke tweede zondag van de maand een algemene. Tijdens deze laatste worden dan alle bestellingen opgenomen "en wordt vastgesteld om door aanplakken geen bestellingen meer bekend te maken als wanneer de secretaris zulks noodig acht." Het bestuur vergadert op 6 november 1935 over het plan van de weg Weert-Stramproy waar het magazijn aan ligt wat waarschijnlijk onteigend gaat worden. Men wacht maar rustig af. Aan de orde komen nog de prijs van steenkolen en de voorjaarsbemesting.

Inschrijving der vrachten

Op 2 december 1936 besluit het bestuur de vrachten niet uit te besteden, maar deze te gunnen aan de reeds aanwezige vrachtrijders Rien Petit en Math. van Helmond "daar deze de vrachten prompt hebben aangevoerd." Tijdens de jaarvergadering van 21 maart 1937 stelt Ties Koppen voor om de kleine boeren zoveel mogelijk te helpen. Hiertoe wordt de helft van de winst aan de afdeling, zijnde f 400,- uitgetrokken. De voorzitter deelt mee dat het bestuur besloten heeft om de magazijnen van de Boerenbond uit te breiden om zodoende meer voorraden te kunnen inslaan en aankopen te doen in goedkope tijden. Een lid vraagt waarom de vrije handel goedkoper kan leveren dan de afdeling Boerenbond. De heer A. Neijnens licht toe "dat we met artikelen welke onder voortdurende garantie staan, scherp concurrerend zijn."

TUNGELROY.

Verkiezing Commissie van toezicht Boerenbond.

In de Zondag door de afdeeling Tungelroy van den L.L.T.B. gehouden vergadering was aan de orde de verkiezing van een commissie van toezicht, wegens het overlijden van den heer P. J. Moors en het bedanken van de heeren P. Rutten en Corn. Hoeken. Gekozen werden de heeren J. Bogie, M. Moors en A. v. Geleuken.

Bij de leden werd er nog op aangedrongen om het personeel bij de Vrijwillige Ongevallenverzekering te laten inschrijven.

17-12-1937

Wegens het overlijden van "meister" Moors, heeft de heer Jan bogie, zijn opvolger, het jaarverslag over 1937 opgesteld. Het bestuur stelt voor om een subsidie van 15 gulden te verlenen aan de Katholieke Staatspartij. De voorzitter oppert het idee om leden die het minder goed kunnen doen, geldelijk tegemoet te komen, zodat ze een retraite kunnen bijwonen. Hij deelt verder mee "dat het hoofdbestuur van de LLTB het wenselijk acht dat er meer geadverteerd wordt in Land en Vee om zodoende eenbetere bekendmaking te geven voor den verkoop hunner producten."

Op 8 juni 1938 neemt pastoor Nelissen afscheid, omdat hij met emeritaat gaat (pensioen krijgt). Hij werpt een terugblik op de laatste 28 jaar en constateert dat er veel veranderd is, ook op godsdienstig gebied en niet altijd ten goede: "vooral de H. Mis en het lofbezoek hebben geleden."

Propaganda

Tijdens de algemene vergadering van 19 maart 1939 vraagt pastoor Pont om vooral de stem uit te brengen op no. 1 van de katholieke lijst voor de Provinciale Staten. "Den heer Bogie spreekt verder als voorzitter der kiesvereniging nog enkele propagandische woorden en vraagt tevens een subsidie aan de R.K. Kiesvereniging uit den Boerenbond toe te kennen, hetgeen door de vergadering werd goedgekeurd." Minder snel keurt het bestuur een subsidie-toewijzing goed voor leerlingen van een knipcursus, te geven door de particuliere juffrouw Boonen. Wel valt het besluit om wegens de grote drukte, het magazijn op vrijdagen de gehele dag open te stellen "en zoonodig een werkman bij te plaatsen." Het Landbouwhuis krijgt ook een subsidie voor de aankleding ervan.

In de nacht van 18 op 19 januari 1943 wordt er ingebroken in het magazijn. Door het uitsnijden van een ruit hebben de dieven zich toegang tot het magazijn kunnen verschaffen. Van hen ontbreekt elk spoor.

Na de oorlog

Tijdens de oorlogsjaren zelf had men te maken met de crisismaatregelen. Er wordt amper aan gerefereert. Wel wordt Sjef Gijsen, de secretaris niet verplicht zelf een bedrag te storten op het spaarbankboekje van de B.L.B. "daar de tijdsomstandigheden wegens hoogen levensstandaard zulks niet toelaat" (Bedoeld is natuurlijk de dure tijden). De eerste algemene vergadering na de oorlog is op 5 juni 1947. Tinus van Roij wordt de nieuwe voorzitter. Op 20 april 1948 besluit het bestuur om het salaris van de zaakvoerder vast te stellen op f 1820,-. Bestuursleden die een vergadering bijwonen in Roermond of Kelpen krijgen een vergoeding.

Pluimveebond

Op 28 november 1951 wordt er gesproken om te komen tot de oprichting van een pluimveebond, maar wegens het ontbreken van nadere bijzonderheden besluit men de heer Mertens van Nederweert hierover een spreekbeurt te laten houden. Het resultaat hiervan is dat men in oktober 1953 overgaat tot het coöperatief selecteren van kippen.

Op 3 juli 1953 besluit het bestuur om de magazijnen van de Boerenbond aan de Tuurkesweg uit te breiden "wegens gebrek aan plaats met het oog op de aankopen van diverse kunstmeststoffen" In 1954 wordt Sjeng Langers de nieuwe voorzitter. Omdat de zaakvoerder met pensioen gaat, moet er een nieuwe komen. Deze moet dan wel een cursus gaan volgen; hij treedt dan op als zaakvoerder van de Boerenbond én de Limco. Er zijn twee kandidaten: Jac Janssen en Eugène van Roij. Eerstgenoemde wordt gekozen.

Op 7 augustus 1955 spoort de voorzitter de leden aan om de jachtvereenkomst te komen tekenen. Deze is voor zes jaar aangegaan met de heer Gruythuisen voor f 650,- per jaar. Dit bedrag wordt over de verschillende verenigingen verdeeld: Boerinnen-bond, Jong Nederland, Jonge Boeren en Jonge Garde. Ook de bibliotheek en de Piuszaal worden bedacht. Tijdens deze vergadering wijst de geestelijk adviseur erop "dat de boer zich meer onafhankelijk gaat voelen en daardoor minder godsdienstig gaat worden. Het kenmerk der boeren moet altijd zijn: diepe godsdienstzin en ware eenvoud." Tijdens de bestuursvergadering van 4 juni 1956 op het kantoor van de Boerenbond, komt een verzoek van "Pelmersheide" ter sprake "om via de standsorganisatie te trachten om alsnog aansluiting op het elektrisch net te verkrijgen." Dit is zeer urgent i.v.m. de

economische bedrijfsvoering. Ook wordt de mogelijkheid besproken het magazijn uit te breiden en het terrein opnieuw te plaveien; wegens de gecombineerde functie van de zaakvoerder, besluit men een telmachine aan te schaffen. Behalve de aandacht voor dit soort zakelijke beslommeringen, richt men een comité op om het Sinterklaasfeest te organiseren en daarbij wordt de schooljeugd niet vergeten. Tijdens de algemene jaarvergadering van 18 december 1956 in café Tilmans, is het bestuur van de Boerinnenbond aanwezig, alsmede de voorzitter en de secretaris van de Jonge Boeren en de K.A.B. Verder de heren H. Neijnens en M. Moors. Eerstgenoemde als voorzitter van de Boerenleenbank en de coöperatieve zuivelfabriek "Ament" en laatstgenoemde als lid van de Commissie van Toezicht. De heer Beumers, inspecteur van het Limburgs varkensstamboek, houdt een lezing over de varkenshouderijen en -fokkerijen i.v.m. de kwaliteit.

Ambonezenkamp

Op 15 oktober 1957 (bestuursvergadering) blijkt dat er leden zijn in de onmiddellijke nabijheid van het Ambonezenkamp die schade aan hun gewassen ondervinden. Het plan om een afrastering rond het kamp te plaatsen, wordt door het Rijk afgewezen wegens de bestedingsbeperking. Op de bestuursvergadering van 28 februari 1958 leest de voorzitter een schrijven voor van de organisatie van de Weerter jaarmarkt, waarin deze vraagt "of de afdeling een medaille wil beschikbaar stellen als prijs voor de daarop plaats hebbende paardenmarkt. Dit wordt aangenomen."

Op de vergadering van 8 oktober 1958 bespreekt men de aanschaf van een transportband voor het lossen van brandstoffen en kunstmest. Men neemt hierover contact op met het Landbouwbelaag in Sevenum. Via de bemiddeling van de heer Nabben (broer van de bekende econoom, provisor van het Bisschoppelijk College in Weert), koopt men er een voor f 2525,-. Theo Veuskens zal hem installeren. In april 1959 komt ter sprake het onderhoud der g-bouwen die nodig van een laagje verf voorzien moeten worden. Ook de deuren moeten gedeeltelijk vervangen worden en dat doet Willem Kiggen (Vesterkes Wullem).

Vrouwen

Op 14 juli 1959 brengt de voorzitter de mogelijkheid naar voren om aan de aanstaande jaarvergadering een feestelijk tintje te geven door de vrouwen van de leden daarbij uit te nodigen. De heer Clercx merkt op "dat een jaarvergadering waar uiteraard nogal cijfers voor de dag komen, minder geschikt is om hierop vrouwen uit te nodigen." Hij wil hiervoor een aparte avond en die komt er in januari 1960. De algemene vergadering van 4 februari 1960 maakt de nieuwe geestelijk adviseur, pastoor Weijs, zijn opwachting. Deze stelt voor om de eerste Communie te verzetten van Beloken Pasen (eerste zondag na Pasen) naar de eerste of tweede zondag van mei. Ook wil hij de leeftijd brengen op zes jaar. Hierover wil men eerst met de betreffende ouders overleg plegen.

Discriminatie

Op de bestuursvergadering van 15 oktober 1959 vindt het bestuur dat de subsidie aan Jong Nederland "beter door de Boerenleenbank gegeven kan worden daar deze alle standen van Tungelroy omvat, en de Boerenbond alleen maar bepaalde bevolkingsgroepen."

Zakken

Tijdens de algemene vergadering van 6 juni 1960 wijst de voorzitter op toekomstige specialisaties en hij denkt hierbij aan grove tuinbouw zoals asperges, frambozen, zwarte bessen, augurken enz. In het Wijffelterbroek komen 10 ha. vrij en die zouden zeer geschikt zijn voor dit doel. De voorzitter dringt er bij de leden op aan meer aandacht aan de zakken te besteden; het komt nl. nog regelmatig voor dat er vuile of ongemerkte exemplaren worden ingeleverd "hetwelk een schadepost voor de afdeling betekent." Op 17 augustus 1970 is er een verzoek van de pastoor om het kapelletje tegenover de school te laten restaureren. Dit zou f 555,- kosten. Ter stimulering van het culturele leven in het dorp krijgen fanfare St. Jan en Vriendenkring ieder een bedrag wegens het halen van de eerste prijs. De landbouwschool wordt ook niet vergeten, nadat de Vereniging van Onderwijs een bijdrage heeft gevraagd voor het interieur.

Landbouwhuishoudschool

Tijdens de bestuursvergadering van 21 april 1961 doet de voorzitter mededeling van het voornemen de Vereniging van Landbouwonderwijs om in de kring Weert een nieuwe Plattelandshuishoudschool voor meisjes te stichten. Door het bestuur van deze vereniging is met de besturen van Boerenbond en Boerinnenbond uit de kring Weert een vergadering gehouden om te beraadslagen over de plaats waar de school zal moeten worden gevestigd. Hierbij is naar voren gekomen dat Tungelroy met het oog op leerlingenbezoek het meest centraal zou liggen. Bovendien hebben de zusters uit Stramproy zich breed verklaard bij eventuele vestiging hier les te komen geven. Eindbeslissing hierover ligt echter teRoermond.

Honger

Op de algemene vergadering van 1 maart 1961 haakt de pastoor in op het gunstig resultaat van de afdeling in het afgelopen jaar en hij wijst op de grote materiële vooruitgang van de laatste 50 jaar. "Hij plaatst deze tegen de achtergrond van de grote

materële ellende van de Aziatische volkeren. In India sterven nog honderden mensen van honger. Hij steltde vraag of wij ons wel bewust zijn van onze welvaart. Hij wijst in dit verband op het vastenoffer waarvoor in de gezinnen een zogenaamd noodkistje (offerbusje) zal worden geplaatst." Ondanks deze noodroep` organiseert men een feestavond voor januari 1962. Daarvoor laat men bakker Pier Geuyen een lunchpakket samenstellen en de tafels en stoelen probeert men te huren van brouwer Maes Stramproy. De algehele verzorging is in handen de Boerinnenbond. Men plakt er ook nog een kaartavond aan vast.

Jonge Boeren en Boerinnen Jeugd Bond

24 september 1962 viert men het 40-jarig bestaan van de Jonge Boeren. Dit feest begint met een lof om 18.00 uur, waaronder de wijding plaatsvindt van het nieuwe vaandel. Het eigenlijke feest is in de Piuszaal waar de heer M. Orbon, oud-hoofd van de lagere Landbouwschool, de feestrede houdt. De gebroeders Hendrixx uit Venlo verzorgen het humoristische gedeelte. Op 11 maart 1963 komt de oprichting van een Boerinnen Jeugd Bond ter sprake, bedoeld voor meisjes van 16 tot 25 jaar. Het bestuur van de Boerenbond zal hier gaarne haar medewerking aan verlenen. Ook komt aan de orde de bouw van een gemeenschapshuis. Het Provinciaal Opbouworgaan zal dit ter hand nemen. Dit zal niet doorgaan.

Zestigjarig bestaan

Bij gelegenheid van het 60-jarig bestaan in 1963, krijgen de leden een tractatie bestaande uit: een ordner en een balpen. De vrouwen van de leden krijgen een reep chocolade. Verder wordt het feest sober gevierd. Zaken die zich verder aandienen zijn de verbouwing van de kantoorruimte, de bouw van een kelder, een vakantie van een week voor het personeel en een contactdag in de aula van het Bisschoppelijk College met als onderwerp de actuele problemen in de agrarische sector waarbij Mej. Kleuters en Ir. Planje een inleiding verzorgen. L. Neijnens wordt de nieuwe magazijn-kantoor-knecht en hij komt te zitten aan een nieuw bureau. Zijn voorganger J. Gerris krijgt bij zijn vertrek een geldelijke beloning "als dank voor zijn jarenlange toegewijde arbeid bij de afdeling verricht. Het bestuur machtigt de heer Renier Langers, om uit te zien naar een tweedehands haard. De vrachtvergoeding wordt van 50 cent naar 60 cent per kilo gebracht.

Op 24 maart 1964 wordt J. Moonen de nieuwe voorzitter. Jac Gerris en H. Neijnens stellen zich niet meer herkiesbaar; zij krijgen een kistje sigaren aangeboden.

Specialisatie

In jaarverslag 1964 neemt de voorzitter stelling tegen de mening dat de meest intelligente zoon nog altijd goed genoeg is om boer of tuinder te worden en de minst begaafde een ander beroep zou moeten kiezen. Het boeren- en tuindersberoep vereist de volle inzet van de gehele persoon en hiertoe is ook liefde voor het vak een noodzakelijke voorwaarde. "Verder gaf hij als zijn mening te kennen dat het traditioneel gemengde bedrijf uit de tijd is. Voor het verkrijgen van voldoende grote productie-eenheden is doorvoering van een zekere mate van specialisatie noodzakelijk." In september 1966 is er ontevredenheid over de inname van granen door Landbouwbe-lang die te veel op de dagprijs kort "wegens diverse ongerechtigheden, zoals schot, onkruid welke in deze granen voorkomen." Er komt een gesprek.

Zinkfabriek Budelco

Tijdens de algemene vergadering van 26 oktober 1965 vraagt L. Koppen of het bestuur eens wil informeren "of de zinkfabriek te Budel zijn afvalstoffen loost op de Tungelroyse beek. Hij dringt er bij het bestuur op aan hun invloed aan te wenden om dit te voorkomen." De voorzitter zegt toe zich met het waterschap Heythuysen in verbinding te stellen. Op 15 april 1966 doet de voorzitter mededeling van de oprichting van een bedrijfsverzorgingsdienst in de kring Weert. Er zijn 60 leden waardoor men één bedrijfsverzorger kan aantrekken. Men moet deze dienst zien als een nooddienst en niet als een hulp-dienst, houdt de voorzitter de leden voor.

O.V.M. (de latere L.V.M., Interpolis)

Het verzekeringswezen speelt ook een belangrijke rol in het "boerenbondleven." Zo bedroeg in 1967 het aantal polissen bij de Onderlinge Verzekerings-maatschappij O.V.M. 593, 23 meer dan in 1966. Vastgesteld wordt, dat door de aangestelde rayon-vertegenwoordiger de orderportefeuille verbeterd is, zodat de kosten van de afdeling aan deze rayonver-teenwoordiger door de hogere provisie-inkomsten ruimschoots worden gedekt. "En wat belangrijker is: de polissen zijn beter aan de werkelijke waarde of kosten aangepast, wat toch zeker in het belang van de verzekerden is."

COVAS (Cooperatieve Afzetvereniging Suikerbieten)

In 1968 worden 66 ha. suikerbieten verbouwd die bijna 3000 ton opleveren, waarvan 54 ton op contract. "De leveringen

verliepen dank zij het gunstig weer, waardoor elders weinig of niet werd geleverd en onze afdeling daardoor vrijwel onbeperkt kon leveren, zeer vlot. In de eerste 5 weken van de cam-pagne was ruim de helft van het totale kwantum geleverd."

Waterschap

Tijdens de algemene jaarvergadering van 24 maart 1970, klaagt Harry Leyssen erover dat het Waterschap het talud langs de Tungelroyse beek niet heeft gezuiverd. Hij vindt dat nu deze weg door het Waterschap (provincie) is aangelegd, het schap deze ook moet onderhouden. De voorzitter zegt "dat dit moeilijk ligt, wegens het vele werk van de taludvegers." Jac Rutten weet nog te melden dat het Waterschap de scheidspalen heeft verwijderd, maar niet heeft teruggeplaatst. In 1971 gaat pastoor Weijs met emeritaat en men vraagt pastoor H. Opveld of hij het geestelijk adviseurschap op zich wil nemen. De directeur van de lagere landbouwschool roept de leden op om een discussie-avond bij te wonen toekomst van de school die voor het nieuwe schooljaar slechts 6 leerlingen telt. De voorzitter leest op 11 oktober 1971 een schrijven voor van het secretariaat van de LLTB in Roermond waarin wordt meegedeeld dat de ruilverkaveling Weert-Stramproy is opgestart.

Politiek en milieu

Tijdens de bestuursvergadering van 22 november 1972 zegt de voorzitter dat door de LLTB een grote verkiezingscampagne zal gehouden worden om de heer Hutsemaekers die op een niet verkiesbare plaats staat, toch in de Tweede Kamer te krijgen. En nu we het toch over politiek hebben verplaatsen we het toneel naar Weert. Op de van 27 december 1972 brengt de voorzitter hulde aan de agrarische fractie in de gemeenteraad "voor de wijze waarop zij stelling ben genomen tegen de inleiding van de heer den Berg bij de behandeling van de begroting Gemeente Weert waarbij deze de milieuverontreiniging door de bio-industrie fel hekelde. Door dit optreden was van den Berg zo geschrokken, dat ze passage in zijn inleiding danig afzwakte.